

برخی اسلامی حرف می‌زنند و قارونی فکر می‌کنند / علم غیر دینی نداریم

اگر هیچ موجودی در عالم نیست مگر اینکه فعل خدا باشد؛ لذا بحث در فعل خدا دینی است؛ اما بسیاری اسلامی حرف می‌زنند ولی قارونی فکر می‌کنند و می‌گویند علم، بشری است آنها خیال می‌کنند که عقل را از خانه خودشان آورده‌اند.

اگر هیچ موجودی در عالم نیست مگر اینکه فعل خدا باشد؛ لذا بحث در فعل خدا دینی است؛ اما بسیاری اسلامی حرف می‌زنند ولی قارونی فکر می‌کنند و می‌گویند علم، بشری است آنها خیال می‌کنند که عقل را از خانه خودشان آورده‌اند. به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، آیت‌الله العظمی عبدالله جوادی آملی، مرجع تقلید شیعیان یک شنبه، بیست و چهارم آذرماه، در تفسیر سوره فاطر در مسجد اعظم قم گفت: سوره مبارکه فاطر هم فاطر نامیده شده است و هم سوره مبارکه ملائکه چون در اول سوره آمده است «الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلَائِكَةِ» به همین دلیل در برخی نامگذاری‌ها از به عنوان سوره ملائکه یاد شده است و در برخی دیگر از نامگذاری‌ها اسم فاطر بر این سوره نهاده شده است.

وی افزود: عصاره سوره فاطر از آن جهت که در مکه نازل شده است عناصر محوری این سوره اصول دین، خطوط کلی اخلاق و حقوق است؛ بنابراین مسئله توحید و نبوت در این سوره بسیار مشهود است. خداوند در این سوره توحید را به زبان‌های گوناگون بیان فرمود گاهی از علم الهی گاهی از قدرت الهی، گاهی از رافت الهی، گاهی از قبض و بسط الهی، گاهی از رازقیت الهی، گاهی از غفاریت الهی؛ از نظر نبوت نیز مطالب از هدایت الهی، وحی الهی، تبشیر و تنذیر الهی به صورت‌های گوناگون ذکر شده است. در مورد معاد و اینکه انسان بی‌هدف و بی‌غرض آفریده نشده است خداوند آیاتی را بیان فرمود.

تمام علوم دینی هستند / علم غیردینی نداریم

این مفسر قرآن کریم اظهار کرد: در جریان این سوره برای عظمت و اهمیت توحید و علم توحید آیه 27 و 28 را ذکر فرمود. در این آیه سخن از خلقت‌شناسی است از طبیعت‌شناسی نیست. وقتی سخن از خلقت‌شناسی باشد سخن از فعل الهی است. سخن از علم دینی در همین جا مطرح شد که آیا علم دینی داریم یا نداریم؟ و اگر داریم آیه علم دینی منحصر به فقه و اصول و امثال آن است. اگر در پاسخ سوال اول جواب منفی بود آنهایی‌اند که منکر وحی و نبوت و معاد هستند. اما اگر جواب سوال اول مثبت بود. سوال دوم ثابت می‌کند که تمام علوم دینی است و ما اصلا علم غیر دینی نداریم.

همه علوم مربوط به افعال خداوند است

وی افزود: از آنجا که تمایز علوم به موضوعات است و تمایز روش‌ها به تمایز موضوعات است و تمایز سبک‌های علوم به موضوعات است. اگر چیزی در عالم نیست جز خدا و اسمائش و اوصافش و اقوال و احکام خدا و بالاخره آثار خدا و اگر هیچ موجودی در عالم نیست مگر اینکه فعل خدا باشد؛ بنابراین بحث در فعل خدا دینی است و ما موضوعی غیر فعل خدا نداریم و همان طور که سخن از فعل معصوم دینی است قطعاً سخن از فعل خدا نیز دینی خواهد بود. پس همه علوم دینی هستند. ریاضیات هم همین طور است چرا که کمیت، اعداد و محدود نیز مخلوق خدا هستند و همه فعل خدا هستند. اما بسیاری اسلامی حرف می‌زنند ولی قارونی فکر می‌کنند و می‌گویند علم، بشری است آنها خیال می‌کنند که عقل را از خانه خودشان آورده‌اند.

تشریح اضلاع سه گانه مثلث انسان‌شناسی از نظر قرآن

این مرجع تقلید شیعیان گفت: خدای سبحان اضلاع سه گانه مثلث انسان‌شناسی را در قرآن این گونه بیان می‌کند، آیه 37 سوره قیامت «أَلَمْ يَكُنْ نَظْفَةً مِّن مَّنًى؛ آیا او نطفه‌ای از منی که در رحم ریخته می‌شود نبود»، آیه 78 سوره نحل «وَاللَّهُ أَخْرَجَكُم مِّن بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ؛ و خدا شما را از شکم مادرانتان در حالی که چیزی نمی‌دانستید بیرون آورد و برای شما گوش و چشمها و دلها قرار داد باشد که سپاسگزاری کنید»، آیه 70 سوره نحل «وَمِنْكُمْ مَّن يُّرْدُ إِلَى أَرْذَلِ الْعُمُرِ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا؛ و بعضی از شما تا خوارترین [دوره] سالهای زندگی [فرتوتی] بازگردانده می‌شود به طوری که بعد از [آن همه] دانستن [دیگر] چیزی نمی‌دانند» بر این اساس انسان یا نطفه است یا لایعلم شیئاً کودکی است یا لا یعلم شیئاً در دوران کهنسالی است همان طور که در آیات بیان شده است.

انسان علم خدا را به حساب خودش آورده است

وی ادامه داد: اما در مقابل آیه 5 سوره علق «عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ؛ آنچه را که انسان نمی‌دانست [بتدریج به او] آموخت»، آیه 239 سوره بقره «عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ؛ که آنچه نمی‌دانستید به شما آموخت» سوره شمس آیه 8 «فَأَلَّهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا؛ سپس پلیدکاری و پرهیزگاری‌اش را به آن الهام کرد» می‌باشد. بنابراین ما هیچ نمی‌دانیم همه علم ما فعل خداست که به ما عطا کرده است. انسان فعل خدا را به حساب خودش آورده است.

دیندار بودن یا دیندار نبودن عالم نتیجه‌ای در دینی کردن علوم ندارد

وی افزود: بنابراین علم غیر دینی در عالم محال است اما عالم ممکن است کافر باشد یا مسلمان. فرقی نمی‌کند که عالم قبول بکند یا نکند، علم دینی است. مانند این است که شخصی کافر امام صادق (ع) را قبول نداشته باشد و با ایشان مناظره بکند و سخنان ایشان را به دیگران منتقل کند. فرقی نمی‌کند که آن شخص کافر باشد یا مسلمان این سخنی که از امام صادق (ع) نقل می‌کند سخن امام صادق (ع) است و دینی است و کافر یا مسلمان بودن کسی که نقل می‌کند دخی در دینی بودن یا نبودن آن سخن ندارد.

آیت‌الله جوادی بیان کرد: خلیفه‌ای که خداوند در آیه 39 این سوره به آن اشاره کرده است از سنخ خلافت عامه است که در آن گناه وجود دارد و به انسان می‌شود نسبت داد و مانند خلافتی که در آیات دیگر به پیامبران داده است و خاصه است نیست. این خلافت از سنخ خلافتی که خداوند به حضرت آدم داد و از آن در آیه 30 سوره بقره «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً» یاد کرد، نیست. این خلافت، خلافت خاصه است این همان خلافتی است که فرشتگان سوال کردند که سر اینکه آدم را خلیفه قرار دادی چیست و خداوند فرمود: «إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ» و راهش این بود که خداوند به انسان اسماء الهی را آموخت در حالی که فرشتگان نمی‌توانستند بلا واسطه از آن برخوردار باشند. بنابراین فرشتگان دو مشکل داشتند که نتوانستند خلیفه خداوند باشند اول اینکه آنها در حدی نبودند و نیستند که در عالم به اسماء الهی برسند و مشکل دیگر آنها این بود که آنها نمی‌توانند شاگرد بلاواسطه پروردگار باشند و علم لدنی داشته باشند. پس اینها باید ساجد باشند و فقط در حد گزارش باید از اسماء الهی برخوردار باشند.